

Брой 8 (260)
Август 2016
Година XXIV

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО
ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно
мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Главен редактор
Ахмед АХМЕДОВ
a.ahmedov@grandmufti.bg

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ
s.sabanov@grandmufti.bg

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.
Тримесечен: 6,00 лв.

ОТ РЕДАКТОРА

Уважаеми читатели,

В ръцете си държите тематичния брой на списание „Мюсюлмани“, посветен на поклонение-то хадж. Ежегодно милиони мюсюлмани предприемат това свято пътуване към собствения нефс – „Аз“-а, в отдадено служене на Всевишния. Хаджът е както духовно, така и физическо предизвикателство за всеки вярващ. В стремежа си да бъдем полезни на нашите хаджии решихме да съберем колкото се може повече различни гледни точки, свързани със свещеното пътуване.

Инфографиката ще Ви даде визуална представа за основните моменти, а всеки следващ материал ще Ви обогати емоционално и нагледно с познания за най-важните понятия, свързани с хаджа.

Традиционната подготовка за това свято пътуване тази година върви на фона на влошената глобална обстановка. Свидетели сме на терористични актове, превърнали се в ежедневие. След нападението над храма на Пратеника Мухаммед (с.а.с.) в Медина смя-

там, че всеки си даде сметка, че терорът в защита на исляма е срещу исляма. Факт, който трябва да осмислим дълбоко и да заклеймяваме всеки опит за отнемане на невинен човешки живот.

Международната общественост стана свидетел и на един недопустим акт на насилствен опит чрез военна сила да бъде свалено демократично избраното управление в нашата южна съседка Турция. Военният преврат никога не е бил и не трябва да бъде приеман като нормално средство за реализирането на подобни цели. XXI век е векът на демокрацията, човешките права и равните възможности. Демокрацията е най-добрата система за държавно управление и в този смисъл всеки демократичен избор е по-добър от насилствено наложената власт.

Ахмед Ахмедов

10

11

12

СЪДЪРЖАНИЕ

- 02 Главният мюфтия: Да си мюсюлманин не е престъпление
- 04 Байрамът в нашите традиции
- 07 Изумруденият свят на вярата
- 08 Мястото на суннета в ислямското законодателство
- 10 Духовното образование на детето
- 11 Човекът е поверен на света

- 12 Чудесата на сътворението: система за ранно предупреждение
- 13 Религията и нейната същност
- 14 Липсата на самоувереност при децата
- 15 Фетва
- 16 Ислямски теолози се обединиха за единен религиозен календар по Хиджра
- 17 Един президент, един ифтар и един обединител на нацията
- 18 Накратко

ПЪТУВАНЕ КЪМ СВЕТИТЕ ЗЕМИ

Първият храм на земята, Месджид-и Харам, всяка година се посещава от развълнувани поклонници. Поклонението, което продължава най-малко 3–4 дни, събира милиони от цял свят. Хаджът е един от петте фундамента на ислямската религия и се извършва като свидетелство за отдадеността на Хз. Ибрахим и сина му Исмаил. На Арафат хаджиите изживяват своеобразно прераждане след смъртта в съдния ден, на Мина замерят с малки камъчета собствения си шейтан, а между Сафа и Мерве стават съпричастни с усилията на Хатидже да открие вода. Те изпълняват основните моменти на хаджа: ихрам, намаз, телбийе, зикир, вакфе, истигфар, търпение, курбан и садака.

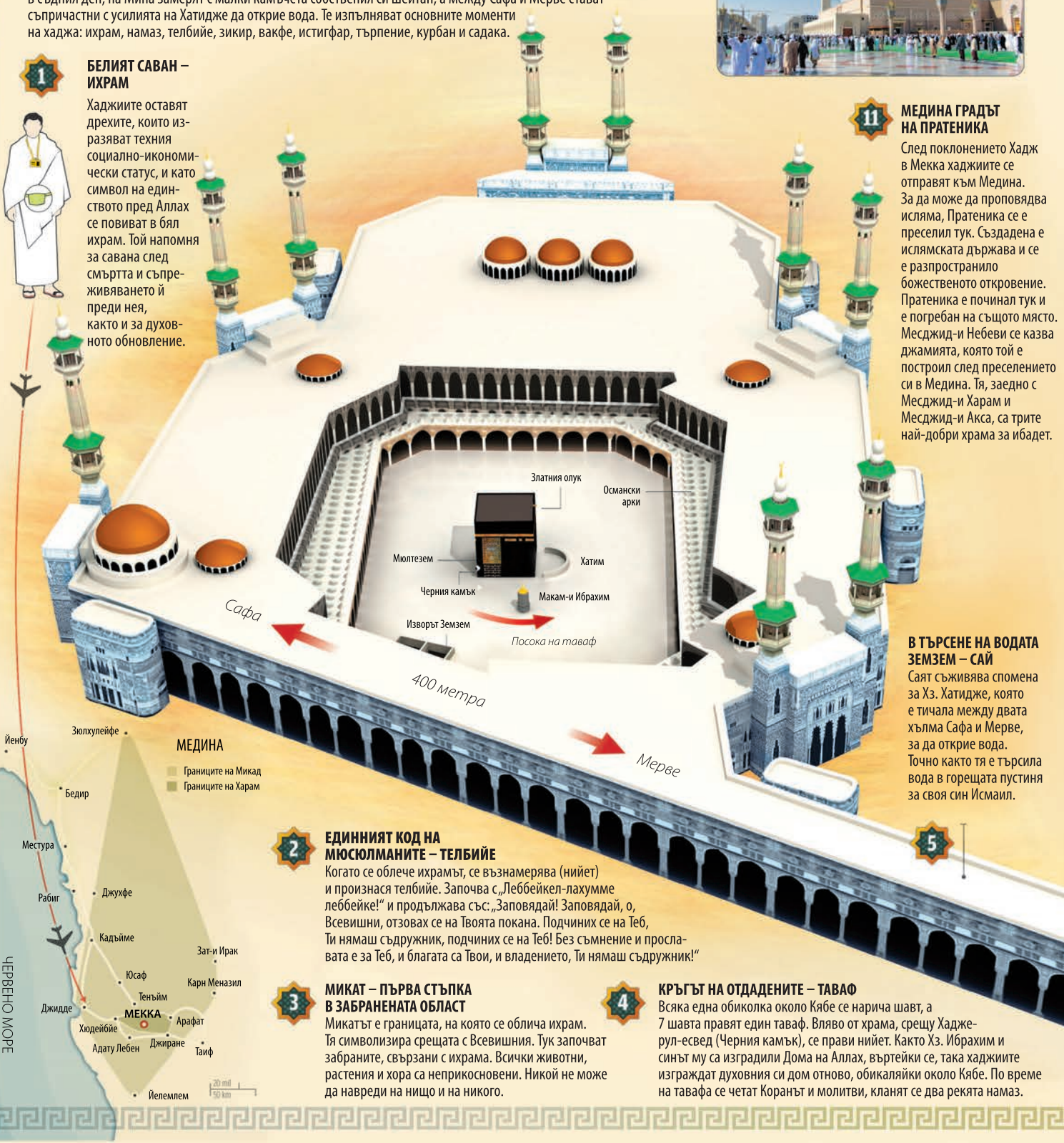
1 БЕЛИЯТ САВАН – ИХРАМ

Хаджиите оставят дрехите, които изразяват техния социално-икономически статус, и като символ на единството пред Аллах се повиват в бял ихрам. Той напомня за савана след смъртта и съпреживяването ѝ преди нея, както и за духовното обновление.

11 МЕДИНА ГРАДЪТ НА ПРАТЕНИКА

След поклонението Хадж в Мекка хаджиите се отправят към Медина. За да може да проповядва исляма, Пратеника се е преселил тук. Създадена е ислямската държава и се е разпространило божественото откровение. Пратеника е починал тук и е погребан на същото място. Месджид-и Небеви се казва джамията, която той е построил след преселението си в Медина. Тя, заедно с Месджид-и Харам и Месджид-и Акса, са трите най-добри храма за ибадет.

В ТЪРСЕНЕ НА ВОДАТА ЗЕМЗЕМ – САЙ

Саят съживява спомена за Хз. Хатидже, която е тичала между двата хълма Сафа и Мерве, за да открие вода. Точно както тя е търсила вода в горещата пустиня за своя син Исмаил.

2 ЕДИННИЯТ КОД НА МЮСЮЛМАНИТЕ – ТЕЛБИЙЕ

Когато се облече ихрамът, се възнамерява (нийет) и произнася телбийе. Започва с „Леббейкел-лахумме леббейке!“ и продължава със „Заповядай! Заповядай, о, Всевишни, отзовах се на Твоята покана. Подчиних се на Теб, Ти нямаш съдружник, подчиних се на Теб! Без съмнение и прославата е за Теб, и благата са Твои, и владението, Ти нямаш съдружник!“

3 МИКАТ – ПЪРВА СЪПКА В ЗАБРАНЕНАТА ОБЛАСТ

Микатът е границата, на която се облеча ихрам. Тя символизира срещата с Всевишния. Тук започват забраните, свързани с ихрама. Всички животни, растения и хора са неприкосновени. Никой не може да навреди на нищо и на никого.

4 КРЪГЪТ НА ОТДАДЕНИТЕ – ТАВАФ

Всяка една обиколка около Кябе се нарича шавт, а 7 шавта правят един таваф. Вляво от храма, срещу Хаджерул-есвед (Черния камък), се прави нийет. Както Хз. Ибрахим и синът му са изградили Дома на Аллах, въртейки се, така хаджиите изграждат духовния си дом отново, обикаляйки около Кябе. По време на тавафа се четат Коранът и молитви, кланят се два рекята намаз.

5

10

ДОБЛИЖАВАНЕ ДО ВСЕВИШНИЯ – КУРБАН

Мюсюлманите се отказват от притежанията си и показват, че могат да направят жертва в името на Аллах. От една страна, курбанът изразява благодарността за възможността за поклонение, а от друга – отпразнуване на победата срещу шейтана. Кръвта, потекла от жертвеното животно, символизира прочистването от греховете на неговия собственик.

9

ЗАМЕРЯНЕТО НА „АЗ-А“

Замерянето с малки камъчета символизира войната срещу дявола. Всеки хвърлен камък е насочен към собствения нефс – „Аз-а“. През първия ден на байрама се измеря със 7 камъчета големият шейтан, на втория и четвъртия ден – двата по-малки, с общо 21 камъчета.

8

МИНА – ВЪРХЪТ НА ЛЮБОВТА КЪМ АЛЛАХ

Означава силно желание, копнеж. Мина е мястото, където е изпитана любовта на Хз. Ибрахим и сина му към Аллах. Това изпитание за Хз. Ибрахим е да пренесе в жертва сина си, а за Исмаил – да се отдаде смирено на смъртта. Това е мястото, където се измеря шейтанът, както е правил многократно Ибрахим (а.с.). Те двамата, баща и син, заедно преминават изпитанието, отдадени на Всевишния, избирайки Неговата вечна любов.

7

НОЩТА ПРЕДИ БАЙРАМА НА МЮЗДЕЛИФЕ

След вакфето хаджиите се стичат като реки в местността между Арафат и Мина. Там се прекарва нощта на байрама. След като стане време за нощния намаз, се събират вечерният и нощният. След селяма се произнася текбир. До второто вакфе се прави ибадет. Вакфето, което се прави през деня на Арафат, се прати и тук по развиделяване. Оттук се събират и камъчетата, с които ще се измеря шейтанът.

6

АРАФАТ – СЦЕНА НА МАХШЕР

Когато попитали Пратеника на Аллах: „Какво е хаджът?“, той отговорил: „Хаджът е Арафат“. Хаджът е да познаваш истината и да опознаеш Аллах. Който осмисли Арафат, става хаджия. Хаджът започва през Арефе. Отново се облича ихрамът. Мюсюлманите се събират за вакфе на Арафат и се молят до залез слънце. На Арафат се събират обедният и следобедният намаз, всички се изправят по посока на Кябе и започват да се молят за прошка. Джебраил е научил Хз. Ибрахим как да извършва хаджа там.

Денят Арефе

Прави се нийет за хадж и се облича ихрам.

Хаджиите групово отиват на Арафат и се настаняват в палатките.

След обедния езан се обедняват обедният и следобедният намази.

До залез слънце се правят ибадет и дуа.

Отива се на Мюзделифе.

По време на нощния намаз се обедняват заедно с вечерния.

Събират се камъчетата, с които ще се измеря шейтанът.

Първият ден на байрама

След сутрешния намаз се тръгва за Мина.

Замеря се т.нар. голям шейтан със седем камъчета.

Коли се курбан.

Подстригват се косите и брадите и се излиза от ихрам.

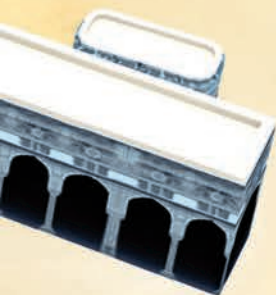
Извършват се таваф и сай.

2-ят и 3-ят ден на байрама

С настъпването на обедния намаз последователно се измерят големият, средният и малкият шейтан на Мина с по 7 камъчета – общо 21. На третия ден се прави същото.

Четвъртият ден на байрама

По желание, както на 2-ия и 3-ия ден, и на 4-ия може да се измеря шейтанът.

25 км

Денят Арефе

Кябе

Мина

Мюзделифе

Арафат

Обеден езан

Нощен езан

Сутрешен езан

Обеден езан

Обеден езан

Обеден езан

Изет Кадир е 25-годишен младеж от град Куклен, който инвестира първите си спечелени пари от гурбет в поклонението хадж през 2015 година.

НА ХАДЖ С ПЪРВИТЕ ПАРИ ОТ ГУРБЕТ

АХМЕД АХМЕДОВ ГЛАВЕН РЕДАКТОР

“

„Молитвата, която всеки хаджия произнася най-често: „Леббейк-Аллахумме леббейк...“ (Подчиних се на Теб, о, Аллах, подчиних се!...), те понася ритмично в тавафа около Кябе, без да усещаш мнoжеството от поклонници и парещото слънце“, така описва първата си среща с Кябе Изет Кадир.

Поклонението хадж е един от фундаментите на ислямската религия. Това е ибадет (богослужение), който всеки мюсюлманин трябва да извърши веднъж в живота си, ако разполага с необходимите средства. Обичайно на хадж ходят хора на средна възраст или по-възрастните. Но сега ще ви запознаем с историята и преживяванията на един млад хаджия.

Изет Кадир е 25-годишен младеж от град Куклен. Преди 6 години започнал да проявява активен интерес към религията благодарение на свой приятел лекар.

„Когато човек се запознае детайлно със своята религия и е разумен, няма как да остане безучастен към благото на вярата. Откровенията убеждения за съществуването на Аллах, служенето му чрез намаза и познаването на задгробния живот,

на рая и ада, бяха сериозната причина да си направя равностетка“, казва Изет. Той говори за своите убеждения искрено и просто, но не може да скрие вълнението си, породено от темата за вярата.

Прекият му допир с вярата мотивира у него желанието да отиде на поклонение в светите земи Мекка и Медина. За целта той решава да отиде на гурбет, за да припечели необходимите средства, които за условията на нашата страна и за един млад човек са твърде непосилни. С едничката цел да спечели пари за хадж Изет заминава за Холандия през 2011 година. Но не му потръгва – не му плащат за труда, затова той се връща. На следващата година пак заминава, този път за Англия. Участието на много наши сънародници в чужбина постига и него – отново не му плащат. Отча-

ян, той се връща в България, почти загубил надежда, че ще успее да събере необходимите средства. Младият гурбетчия обаче не се отказва и отново заминава за Великобритания. Този път, благодарение на вече натрупания опит от предишните две пътувания, той успява да намери правилното място и най-вече – коректния работодател. Работи две години в една пицария и се връща, за да осъществи своята мечта – да отиде на поклонение.

„ВЯРАТА В АЛЛАХ МЕ ПОВЕДЕ КЪМ СВЕТИТЕ ЗЕМИ“

„Това, което ме поведе към светите земи, бе вярата ми в Аллах и Неговата повеля, свързана с този ибадет. Естествено, бяха ми необходими и средства, които аз вече имах, и не се двоумих да ги похарча за целта“, разказва младият хаджия. По думите му, пътуването с цел поклонение е свършено различно преживяване от всички други пътувания. Смирението, търпението и желанието за свършено богослужение обземат цялата същност на човека и той започва да мисли за това как да използва пълноценно всеки миг от отделеното за хадж време.

„От момента на обличането на ихрама (бели одежди (саван), задължителни за мъжете по време на поклонение – бел. ред.) ти усещаш сливането на твоята същност с останалите около теб, защото и те видимо по нищо не се различават от теб. Това е моментът, в който човек би могъл да си даде сметка за свършенството на вярата, защото тя се превръща в единствено мерило“, споделя Изет.

Според младия човек очакването на мига, в който ще види свещения храм Кябе, се засилва чувствително още от самото начало – от качването в самолета. Но в момента, в който се изправиш пред храма и усетиш непосредствено цялата духовна и физическа красота и въздействие на храма, ти не можеш да сдържиш сълзите си, които неусетно потичат по бузите ти и бързо попиват в белия ихрам.

„Когато човек се запознае детайлно със своята религия и е разумен, няма как да остане безучастен към благото на вярата“, казва младият хаджия Изет Кадир.

ДУХОВНО ИЗЖИВЯВАНЕ, ЗА КОЕТО ДУМИТЕ СА ИЗЛИШНИ

„Молитвата, която всеки хаджия произнася най-често: „Леббейк-Аллахумме леббейк...“ (Подчиних се на Теб, о, Аллах, подчиних се!...), те понася ритмично в тавафа около Кябе, без да усещаш множеството от поклонници и парещото слънце. Думите на благодарност към Всевишния за това, че ми е позволил да изживея поклонението толкова млад, сами излизаха от устата ми. Молитвите не спират, продължават с: „Господарю, въздай ни добрина в земния живот и добрина – в отвъдния! И опази ни от мъчението на джехеннемския огън“, разказва пламенно младият хаджия.

Според него трудно би описал с думи всеки един момент от поклонението, защото това е преди всичко духовно изживяване, за което думите са безсилни. Той препоръчва на всеки мюсюлманин, който има възможността да посети светите земи, да го направи колкото може по-млад. Защото хаджът изисква и физическа издръжливост – за милионите поклонници, които се стремят към едни и същи места за поклонение, това е от голямо значение.

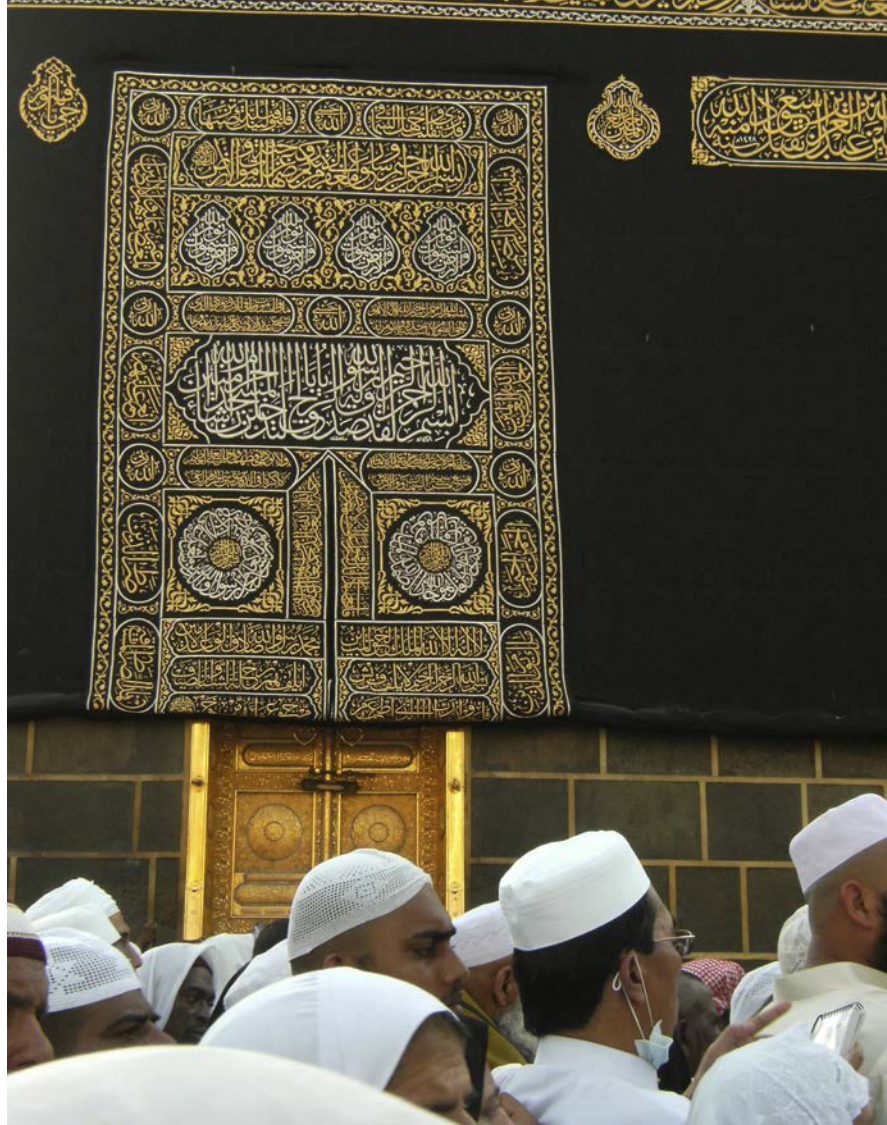
„Хаджът промени живота ми изцяло, помогна ми да си поставя по-конкретни цели за в бъдеще. Една от тях е да продължа образованието си и един ден да се занимавам професионално с религия“, разказва Изет Кадир. Той пожелава на тазгодишните хаджии Всевишния Аллах да приеме ибадета им и да ги възнагради щедро за усилията. Не забравя да напомни също, че времето там минава много бързо, затова поклонниците не трябва да губят време, а бързо да се адаптират и да се отдадат на молитва.

Младият хаджия е благодарен на Главно мюфтийство за добрата организация на поклонението и споделя радостта си, че има институция в България, която да организира и подпомага този нелек ибадет. ☪

Основни понятия на поклонението хадж

Хаджът е ибадет, който засилва принципите на вярата и предоставя възможност на мюсюлманите да придобият морални качества като богобоязън, търпение, любов и уважение, братство, саможертва и щедрост.

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

РЕЧНИКОВОТО ЗНАЧЕНИЕ на думата „хадж“ е „намерение и насочване“. А значението ѝ като религиозен термин е: „Посещение на Кябе и някои от светите места около него, които се намират в свещения град Мекка, в определения за хадж сезон, съблюдавайки определени правила и с намерение за изпълнение на ибадет“. Хаджът е един от петте основни ибадета в исляма. Човекът, който го е изпълнил, се нарича хаджия.

Задължителността на хаджа е доказана чрез Корана, суннета и иджмата, тоест единомислието, на мюсюлманите. В Свещения Коран се повелява: „И дълг на хората към Аллах е поклонението хадж при Дома – за онзи, който може да отиде“ (ал-Имран, 3: 97). А Пратеника на Аллах (с.а.с.) е казал: „Ислямът е изграден върху пет (стълба): свидетелстване, че няма

друг Бог, освен Аллах, и че Мухаммед е Пратеника на Аллах; извършването на молитва (намаз); раздаването на милостиня (зекят); поклонението на Дома (хадж) и говеенето през месец Рамазан“ (Бухари, Иман/1; Муслим, Иман/19–22).

Хаджът е ибадет, който засилва принципите на вярата и предоставя възможност на мюсюлманите да придобият морални качества като богобоязън, търпение, любов и уважение, братство, саможертва, щедрост... Освен това дава възможност всяка година милиони хора, говорещи различни езици, от различни националности, раси и култури, да се съберат на едно място и всички заедно, правейки ибадет, да се обърнат към Аллах (с.т.); да се запознаят и сближат; да обсъдят проблемите на човечеството и да търсят общи решения.

Мюсюлманите, които по време на хаджа свалят всекидневните си дрехи и се обличат в ихрам, изоставяйки своята власт, чин и богатство, придобиват съзнание за Съдния ден, съживяването след смъртта и равенството между хората.

Чрез забраните, които са поставени за тези, които са в ихрам, мукелефът (задълженият) привиква да не наранява никого, та дори и най-дребните насекоми, да проявява милост и състрадание към всички създания на Аллах, да изтърпява трудностите, пред които се изправя. Тези, които са изпълнили поклонението хадж и задължението си към Аллах, свикват да вършат само ползотворни дела или най-малкото се стараят да не пречат и притесняват околните.

„И запасете се! Най-добрият запас е богобоязливостта“ (ел-Бакара, 2: 197)

ОСНОВНИТЕ ПОНЯТИЯ, СВЪРЗАНИ С ХАДЖА

Микат: за хората от различни области има определени места, където да се обличат в ихрам, те се наричат „микат“ и са определени от Пратеника на Аллах (с.а.с.).

Ихрам: ихрамът е от условията на хаджа, постановява забрана на някои неща и действия за определено време на този, които е възнамерил да направи хадж или умре, които при нормални условия са му позволени. Всичко това се нарича „влизане в ихрам“. Можете се повиват в бял плат, който се състои от две парчета – камис и изар.

Таваф и шавт: извършването на седем обиколки около Кябе, тръгвайки от ъгъла, в който е поставен хаджеру-л-есвед, се нарича таваф. А всяка отделна обиколка – шавт. Така седем шавта се равняват на един таваф.

Сай: значението на думата „сай“ е: бързо ходене или тичане. А като религиозен термин означава да се измине седем пъти разстоянието между двата хълма – Сафа и Мерве, намиращи се от източната страна на Кябе. Правенето на сай между Сафа и Мерве е ваджиб.

Вакфе на Арафат: речниковото значение на думата „вакфе“ е: спиране и стоене. А като религиозен термин означава „спиране и стоене на местността Арафат, която се намира на 25 км югоизточно от Мекка. Времето за вакфето при Арафат започва от деня Арафе и продължава до първия ден на Курбан байрам. Пратеника на Аллах е повелил: „Хаджът се състои от Арафат“, което означава, че за този, който не е направил вакфе на Арафат, няма хадж.

МЕСТАТА, КОИТО СЕ ПОСЕЩАВАТ ПО ВРЕМЕ НА ХАДЖ

Месджиди-л Харам е голямата джамия, построена около Кябе, в средата на град Мекка. Нарича се още и „Харем-и Шериф“.

Кябе е каменна постройка във формата на куб, към която се обръщат мюсюлманите по време на намаз. Тя е изградена върху площ от 145 кв. метра и се намира в средата на Месджиди-л Харам. Кябето е покрито с черно покривало, бродирано със златни конци, което се сменя всяка година в сезона на хаджа.

Сафа и Мерве са наименованията на двата малки хълма, които се намират откъм източната част на Кябе. Между тях е и пространството, където се прави сай.

Арафат е мястото, където се прави вакфе, което е най-важният стъп на хаджа.

Музделифе е наименованието на местността, разположена между Арафат и Мина, в границите на Харем. Престоят в тази местност е от ваджибите на хаджа.

Мина е местността, разположена между Мекка и Музделифе, тя се на-

мира в границите на Харем. Тук се извършва и рами-и джемерат (замерването на шейтана), което също е от ваджибите на хаджа.

Месджид-и Небеви е джамията на Пратеника (с.а.с.), която той построил веднага след като се установил в Медина. В джамията се намира и така наречената „Равза-и мутаххера – чистата градина“ – мястото, което се намира между гроба и минбера на Пратеника (с.а.с.). Когато се посещава гробът на Пратеника (с.а.с.), който е в джамията, трябва да се спазват определени етични и процедурни правила, които са определени от мюсюлманските учени. ☪

АРАФАТ – ЗЛАТНИТЕ МИГОВЕ НА ВРЕМЕТО

АХМЕД АХМЕДОВ

Кулминацията на свещеното поклонение хадж. В деветия ден от месец Зилхидже милиони се стичат като пълноводни реки от бял саван към местността Арафат в Саудитска Арабия, за да измолят опрощение за греховете си от Всевишния Аллах.

„Синко, знаеш ли, Аллах ще ми даде крила и аз ще изпълня всяка негова повеля, без да има и помен от старостта ми“ – това са думите, изречени с усмивка на уста, на баба Зюрие от варненското село Белоградец към служител, зает с организацията на хаджа. Той се опитва да склони 81-годишната хаджийка да не се натоварва с много ходене и да ползва отново автобуса при завръщането си от Арафат. Тя за-

На Арафат са онези златни мигове на времето за отгадените на Аллах раби, през които ангелите гаят с крилата си земната длъж и известяват Всевишния за горещите им прошения.

едно с дядо Мехмед от Вълкосел са били сред най-възрастните хаджии от България миналата година.

„Хаджът е Арафат...!“ С тази своя кратка повеля Пратеника на Аллах Мухаммед (с.а.с.), който през 63-годишния си живот е извършил един-единствен хадж, инкрустира в съзнанието на мюсюлманите важноста на това свято място за векове напред. Границите му се намират на двайсетина километра от Мекка и са очертани от Всевишния, оповестени са на Пратеника посредством ангела Джебраил. В центъра на Арафат се извисява скалиста планина, наречен Джебели Рахме. Това е планината, на която са се срещнали пророкът Адем и съпру-

гата му Хавва след стотици години бродене по земната шир, след като са били прогонени от рая. Тази среща е символ на Божествената любов, завладяла сърцата на двамата съпрузи в името на тяхното опрощение.

От първите стъпки на човечеството до днес богомолците идват на Арафат, за да оползотворят златните мигове на времето. За тях Пратеника на Аллах казва: „Няма нещо, което да пожелаете, и Аллах да не ви го даде, дори и това да откриете загубената връв на обувката си“. С този символичен пример любимият ни Пратеник ни посочва важноста на молитвата (дуа) и това, че всъщност хаджът от началото до края е една дуа. Дуа за опрощение на знайните и незнайни грехове на човека раб.

На Арафат са онези златни мигове на времето за отдадените на Аллах раби, през които ангелите галят с крилата си земната дълж и известяват Всевишния за горещите им прошения. Това е и времето, когато Аллах Всемиловичия и Всемогъщия „слиза“ най-близо до хората, за да приеме техните молитви.

С това самосъзнание мюсюлманите вдигат ръце за молитва, сърцата тръпнат в очакване на опрощението, стъпалата не чувстват болката от дългото стоене на крака (вакфе) между обедния и вечерния намаз, защото Арафат е дуа. Дуа, която извисява душата във висините на Божествената благодат. Всеки сам е капитан на своя изумруден кораб, натоварен с прошения за земния и отвъдния живот. Искреността е пътеводна светлина в морето от бисерни съзвездия, стичащи се на нежни реки по белия ихрам.

Арафат е своеобразна репетиция на съживяването след смъртта с над 5 милиона артисти, чиято основна реплика е: „Заповядай! Заповядай, о, Всевишни, отзовах се на твоята покана...“

50-градусовите жеги, прашната пустинна шир, нажежените скали, безоблачното небе, ярките слънчеви лъчи и милиони, потънали в своите молитви... Това е истинският Арафат! За всеки един той започва от изпълнените с вяра сърца, минава през волята и съзнанието и изпълнатите за молитва длани. Продължава, следвайки хода на техните желания (молитви), отправени към Всевишния Аллах до залез слънце. Последните лъчи на парещото слънце известяват края на златните мигове на времето и посочат следващата спирка по пътя на вярата. По стъпките на любимия ни Пратеник Мухаммед (с.а.с.) хаджиите се отправят към Мюзделифе и местността Мешар-ил Харам, за да продължат да изграждат с молитви своята душа...☪

ПЪРВИЯТ ДОМ ЗА ХОРАТА

**„Първият Дом, съграден за хората,
е (този) в Бека (Мекка) – благословен
и за напътване на народите.“**

(Ал-и Имран, 3: 96)

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

ПОСРЕДСТВОМ ТОЗИ АЙЕТ Аллах Теая ни информира, че първият молитвен храм, изграден на земята и запазил достойнството си през вековете, е Свещеният дом Кябе. Домът е символът на монотеистичната религия, която е низпослана, за да изкорени идолопоклонничеството и напъти хората към вярата в единобожието.

След като Аллах Теая определя Дома, който се намира в центъра на Мекка, за Къбле на мюсюлманите, съпротивата, която юдеите показвали дотогава срещу Пратеника, се засилила още повече. При всяка възможност те се подигравали с него и изтъквали, че Месджиди Акса е по-висш храм от Кябе. Но айетът им отговаря, че почитеното място (Макамът) на Хз. Ибрахим се намира тук. Това означава, че Домът Кябе е построен много преди Акса и това го прави по-достойно за Къбле.

В Свещения Коран ясно е подчертано, че Бейтуллах – Домът на Аллах, е въздигнат от Ибрахим (а.с.) и неговия син Исмаил (а.с.). Според преданията Домът Кябе е построен от Ибрахим (а.с.), а той е живял 900 години преди Муса (а.с.). А храмът в Акса – според сведенията в Библията – е построен от Сюлейман (а.с.), 480–487 г., след като Муса (а.с.) извежда Израилевите синове от Египет, и бил Къбле за вярващите по негово време.

Що се отнася до това, че този Дом е „...благословен и за напътване на народите“, причината е, че тук се отразяват принципите на монотеистичната религия и единобожието – тевхид. А това, че мястото е извор на благодат и благословение, се обяснява с факта, че Домът на Аллах и околностите му винаги са препълнени с духовно и материално изобилие.☪

ХАДЖЪТ НА ФАТИМА

МУРАД БОШНАК

СЛЪНЦЕТО ГРЕЕШЕ СИЛНО, беше много горещо. Капчици пот се стичаха по челото и лицето на Фатима, а тя продължаваше да удря с мотиката сухата земя. Спря за малко да си почине. Протегна слабите си и изнемощели ръце, загледа се в тях и прошепна: „О, Аллах мой, дали ще доживея да докосна със старите си ръце свещената земя, по която е крачил нашият любим Пророк, дали някога ще видя с очите си свещения Харам и изящните минарета на джамията на Пророка?“.

– Фатима! – повика я някой.

Тя се обърна и видя съпруга си Селим.

– Ела бързо, имам радостна новина.

„Какво ли има пък сега?“, зачуди се Фатима, остави мотиката и се отправи към Селим.

– Помниш ли, че през зимата споделих на сина ни Фадил, че имаме го-

лямо желание, въпреки че сме много възрастни, да отидем на хадж.

– Помня, но защо ми го казваш сега, по време на работа?

– Слава на Аллах, който е чул и моята, и твоята дуа, синът ни Фадил ни е изпратил пари от Германия, с които аз и ти да отидем на хадж.

Фатима гледеше парите, които Селим бе сложил пред нея, и изненадано поклащаше глава.

„Слава на Аллах, който приема дуите на Своите раби“ – тихо си каза Фатима.

Хаджът бе мечтата на Фатима. Много добре си спомняше, когато баща ѝ се бе върнал от хадж и бе събрал всички деца около себе си, а нея, като най-малка и любимка, я бе сложил в скута си и им разказваше откъде е минал и какво е видял.

Настъпи радостният ден. Цялото село се бе събрало, за да ги изпрати. Прегръщаха се и се целуваха, ся-

каш повече няма да се видят. Може би причината бе и в това, че Фатима никога не бе напускала родното си място. То бе нейният единствен свят, който тя познаваше.

Фатима изпитваше силна тъга заради това, че се разделя с любимите си хора, но дълбоко в сърцето си чувстваше, че е време да се отзове с цялата си душа на своя Създател и тя да изрече: Леббейкел-лахумме леббейке, леббейке ля шерикелеке леббейк, иннел хамде ве ни`амете леке вел мулк ля шерикелек.

Пътуването бе доста изтощително, но приятната атмосфера в автобуса разсейваше трудностите и носталгията. Водачът им съобщи, че скоро ще влязат в града на Пратеника (с.а.с.). Всички очакваха да видят изящните минарета на джамията на Пратеника (с.а.с.). И наистина някой извика: „Вижте!“ И пред очите им се появи джамията на Пратеника на Аллах (с.а.с.), цялата сияеща, величествена, с прекрасни минарета.

Въпреки възрастта си, Фатима не чувстваше умора, сякаш имаше крила. Колкото повече приближаваше, толкова по-ясна бе гледката към тази великолепна сграда, а хората ставаха все повече и повече. Настъпи времето за ятсъ (нощния намаз). Изведнъж проехтя мелодичният глас на мюеззина. Сърцето на Фатима трепна като лист на вятъра, силата на нейната вяра изпълни цялото ѝ тяло. Тя вече не усещаше нищо.

Хората влизаха в джамията като поток при наводнение. Никога преди това Фатима не бе виждала подобна джамия. Огромни стълбове, покрити със златна боя, подпиряха високия покрив. Мраморът блестеше като бистра вода. Джамията излъчваше мир и спокойствие, каквото Фатима никога преди това не бе изпитвала. Отслужи намаза си отдадена и смирена, с пълно покорство и отдаденост към своя Господар. Чувстваше в сърцето си неопишуема радост, щастие и блаженство.

Дните в Медина минаваха бързо. Автобусите се приготвиха за тръгване към свещената Мекка. По време на пътуването водачите обясняваха какви са правилата и как да извършват религиозните обреди. Бързо пристигна-

ха на микат, всички слязоха от автобуса, за да се почистят, парфюмират, изрежат ноктите и да облакат ихрамите. Когато свършиха всичко това, отново заеха местата си в автобусите и четейки телбийе, се отправиха към Мекка. Желанието да види Харамата, този Свещен дом на Аллах, толкова велик, бе причината да не усеща никаква умора. Преминавайки през огромната маса от хора, пред очите ѝ изникна величествената гледка на Бейтуллах.

Сърцето на Фатима тръпнеше от радост и възхищение, тя вдигна ръцете си и започна да се моли: „Господарю мой, увеличи достойнството, величието и честта на този храм. Господарю мой, Ти си селямът и от Тебе идва селямът (спасението). Дари ни със селям, Господарю мой!“ Извършиха таваф по повод идването, това бе за поздрав на Кябе, след това кланяха два рекята зад Макамъ-Ибрахим, пиха Земзем и се отправиха да правят сай между Сафа и Мерва. След тези ибадети хората свалиха ихрама, защото бяха изпълнили Хаджъ-теметгу.

До Арафат имаше още два дни, които нашите хаджии прекараха като тези в Медина. На Арафат се изпълняват определени ибадети, свързани с хаджа, които следват един след друг. След това остава прощаният таваф.

Когато направиха и него, Фатима застана до Макамъ-Ибрахим, за да кланя два рекята намаз. По традиция тя стоеше дълго на седжде, но това последно седжде се стори много дълго на Селим.

– Фатима – каза той. Но тя въобще не помръдна.

– Фатима – повика я отново Селим. Приблужи се до нея и я побутна, от което тялото ѝ се свлече безпомощно и безжизнено настрани.

– Фатима! – извика Селим.

– Фатима! Хора, помогнете! – викаше Селим.

Около него се скупчиха хаджии, веднага дойде и бърза помощ, но да се помогне на Фатима, върху чието лице грееше усмивка, вече бе късно. Рахметуллахи алейха, Аллах да се смили над нея и над душата ѝ. Всевишния Аллах бе определил да се сбъдне мечтата на нейния живот. ❀

ВЕЛИКИЯТ ИБАДЕТ ХАДЖ

„Който заради Аллах направи хадж и се предпазва от изричането на лоши думи и извършването на грехове, се завръща у дома си безгрешен като в деня, в който се е родил от майка си.“ (Бухари, Хадж – 4)

СЕЛИМЕ ХАСАНОВА ТЕОЛОГ

Речниковото значение на думата „хадж“ е „намерение, насочване и посещение“. А значението ѝ като религиозен термин е: „Престой на Арафат в определено време и посещение на Кябе, съблюдавайки определени правила с намерение за изпълнение на ибадет“.

Хаджът, който е една от петте основи на исляма, става задължителен – фарз, през деветата година по хиджра. Предвид другите ибадети, хаджът може да се изпълни единствено посещавайки определени места в определено време.

Чрез този велик ибадет всяка година милиони мюсюлмани, говорещи на различни езици, от различни националности, раси, държави и култури, но с еднаква цел, се събират на едно място и всички заедно се обръщат към Аллах (с.т.) с милиони гласове, които възторжено възгласяват:

„Леббейк Аллахумме леббейк, леббейке ля шериике леке леббейк! Инне-л хамде вен-ниамете леке вел-мулк. Ля шериике лек!“

„Заповядай, о, Господарю, заповядай! Заповядай, защото Ти нямаш съдружник. В очакване съм на Твоята заповед, заповядай! Възхвалата е за Теб, благодатта е от Теб и Ти си притежателят на всичко! Ти нямаш съдружник!“

Хаджът, който се приема като един повратен момент в живота на мюсюлманина, когато се изпълни с истински и искрени чувства, прочиства човека от греховете и става повод той да спечели вечното спасение – дженнета. Ето затова всеки вярващ, който има финансови възможности, трябва да се постарее поне един път през живота си да изпълни този уникален ибадет.

Хората, които се събират на едно място в Светите места въпреки различното си социално положение, изпит-

вайки еднакви трудности, преминават през едно братско обучение. Това обучение показва на хората какво ще е положението им на Махшера и в Съдния ден. Учи ги на търпение, братство, взаимопомощ, солидарност, съпричастност, сплотеност и единна общност – уммет.

Оттам насетне за хаджиите не остава нищо друго, освен да практикуват до края на живота си висшите добродетели, които са спечелили по време на поклонението хадж. И след като се върнат в родините си, ако продължат да следват добрите навици, които са придобили, и вярвайки, че са се прочистили от греховете, внимават в своите постъпки и поведение, тогава непременно ще се доберат до (гореспоменатото) благовестие, с което ги е известил Пратеника на Аллах (с.а.с.).

От друга страна, за всеки, който е посетил тези земи, посл е дъх от духовната им атмосфера и е пийнал от водата Земзем, духовният му свят непременно се променя. Винаги, когато в негово присъствие се заговори за хадж, го обзема вълнение и трепет, съживяват се спомените му за Мекка и Медина и очите му се насълзават. Точно поради тази причина винаги ще чуете тези, които са отишли преди вас на хадж, да казват: „Срещата с тези свещени места е нещо хубаво, но раздялата с тях е много трудна“. Именно с тези чувства всяка година милиони хаджии се прибират към своята родина.

Отново сме в сезона на хаджа. Отново неопишуемо вълнение е обзело търговците и тези, които искат да отидат на хадж. Ще чуете как неусетно и постоянно повтарят следните слова:

„Не успях да отида, тази година пак не успях...“

Не успях да отида и пак Кябето ми не можах да видя“.

Молим се на Аллах Теаля в най-близко време да отреди хадж на всеки, който не е отишъл досега, а за тези, които вече са били, да имат възможност да го сторят отново... ❀

КАК ДА ОПОЗНАЕМ БРАЧНИЯ СИ ПАРТНЬОР

ТЮЛАЙ КЪОК, ПСИХОЛОГ

МЛАДЕЖИТЕ, НА КОИТО им предстои да сключат брак, често си мислят, че трябва да прекарват повече време насаме с партньора си, за да го опознаят по-добре. Но невинаги можете да опознаяте отсрещния, съдейки само по поведението му към вас. Защото хората са склонни да прикриват истинската си същност и да се представят за други. Това поведение дори може да продължи с години. Поради тази причина сме свидетели на бързи раздели на двойки, които години наред са флиртували помежду си или са били сгодени твърде дълго време. Наблюдаването на поведението на избраница/избраницата ни в различни ситуации и сред различни хора е много важно.

Ако един човек не уважава достатъчно своите родители, можем да твърдим, че той трудно би уважавал своя партньор в живота. Така тези, които не се отнасят с отговорност към своя професионален живот и работа, едва ли биха могли да бъдат по-отговорни в семейството. Не можем да вярваме, че този, който не проявява чувствителност към околните, би могъл да съчувства на проблемите на по-близките си. Ако пренебрегваме поведението на партньора си в различни ситуации, трудно бихме го опознали напълно.

Какво е поведението му в семейна среда? Уважава ли родителите си и обича ли своите братя и сестри? Има ли задълбочени духовни познания и

чувства или светогледът му се основава само на меркантилни амбиции? Има ли чувствителност, свързана с околната среда? Когато види гладно животно, иска ли му се да го нахрани; как се отнася към цветята и дърветата? Как се държи сред приятелите си? Егоцентричен и сметкаджия ли е, или е почтен и уважаващ другите човек? Какви са подбудите, заради които поддържа връзки с приятелите си – егоистични или ценностни? Злослови ли зад гърба на другите? Полага ли достатъчно усилия за получаваните от него финансови възнаграждения?

Това са част от въпросите, чийто отговор трябва да потърсим. Ето защо не е достатъчно само да прекарваме дълго време насаме с човека, с когото смятаме да създадем семейство. Когато гледаме в правилната насока и задаваме правилните въпроси, можем да разберем кой би бил най-подходящият за нас партньор.

ГОДЕЖЪТ Е ПОДГОТОВКА ЗА БРАКА

Годежът е период, който двойките, решили да сключат брак, могат да използват, за да се опознаят и да се подготвят за сериозната стъпка в живота си, преди да тръгнат по пътя на семейното съжителство. Годежът е неразделна част от брака. Този, който е решил да се задоми, се сгодява и започва да планира своя брак и семеен живот. Необходимо ли е дълго да сме сгодени?

Годежът е период, който двойките, решили да сключат брак, могат да използват, за да се опознаят и да се подготвят за сериозната стъпка в живота си, преди да тръгнат по пътя на семейното съжителство.

Когато гледаме в правилната посока и задаваме правилните въпроси, можем да разберем кой би бил най-подходящият за нас партньор.

Дългият годеж изморява и обезсърчава двойката, тъй като всеки период на подготовка носи своите трудности. Нанасянето в нов дом, почивката или очакването на ново преназначаване в подходящия град... Необходимо е да се подготвите за всичко. Но когато човек е готов, не трябва да се бави и да чака. Колко можете да останете в дом, в който всичко е пакетирано и сложено в кашони? Бихте желали, колкото може по-скоро, да се настаните в новия си дом. Именно това е и преживяването на годежа. Ако всичко е готово, няма смисъл от удължаването му. В противен случай това би се отразило негативно на бъдещите съпрузи и дори да отключи дребни спречквания за незначителни неща.

СЕМЕЙСТАТА НА МЛАДОЖЕНЦИТЕ ЛИ СЕ ЖЕНЯТ ПРИ БРАКА?

Когато решим да сключим брак, от изключително значение са добрите отношения между двете семейства, от които произлизаме. Може да срещнете твърдения от рода на: „Момичето е много добро, но майка ѝ – не чак толкова“, „Момчето е „ОК“, но баща му е измамник“. В такъв случай не бива да забравяме, че ценностите, които сме споделяли в нашето семейство, биха ни се сторили съвсем подходящи и в другото. Какво означава това: ако майката на някого не е с добър нрав, то в определена степен децата са склонни да приемат това и трудно биха оспорвали този факт.

Необходимо е да размислим още веднъж, ако не приемаме за нормално поведението на семейството на нашия партньор. Важно е как ще общуват двете семейства, но още по-важно е тяхното отношение към съответния избраник на детето им. Ако всеки един получи благословието и подкрепата на своите родители, бъдещото семейство ще има здрави основи. Ако постоянно се конфронтираме със семейството на партньора си, то при евентуална криза в брака никой не би ни подкрепил. Освен липсата на подкрепа бихме срещнали и яростния отпор на тези, които не обичаме в съответното семейство, и така един на вид малък проблем би довел до сериозни и непреодолими последици. Затова е важно да уважаваме и обичаме семействата си. Те трябва често да се посещават и да получават необходимото внимание и уважение. ❀

ВИДОВЕТЕ ХАДЖ

Според шериатското становище хаджът е три вида: фарз, ваджиб и нафиле. За религиозно отдадения, който отговаря на определените условия, е фарз да отиде на хадж веднъж в живота си. За човек, който е дал обет да направи хадж, въпреки че не е религиозно задължен, е ваджиб да изпълни този свой обет. Както при останалите допълнителни ибадети (нафиле), то и казата за допълнителния хадж, който се е провалил, след като е бил започнат, също става ваджиб.

От гледна точка на формата на изпълнение хаджът е три вида: ифрад, теметту и къран.

ИФРАД ХАДЖ

Ифрад хадж се прави без умре. Затова и му е дадено това име, което означава „хадж без умре“. Онези, които в сезона за хадж не са направили умре преди това и са извършили обряда хадж, влизайки в ихрам единствено с възнамерение за хадж, се считат за направили ифрад хадж. Всеки може да направи ифрад хадж, независимо дали живее извън границата микат, или вътре.

ТЕМЕТТУ ХАДЖ

Теметту хадж – теметту означава „възползване, облага“. Този вид хадж е наречен така, защото, когато в една и съща година в месеците за хадж се прави умре с отделен ихрам, между двата обряда има промеждутък, в който човек остава без ихрам и когато не важат ихрамските забрани. Казано по друг начин, човекът се възползва от времето, в което остава без ихрам между хаджа и умрето, в което време забраните, които хаджът налага, не са валидни. Хаджът теметту означава правенето на умре и хадж с отделни възнамерения и ихрами в една и съща година в определения за хадж сезон.

КЪРАН ХАДЖ

Къран хадж – къран означава, възнамерявайки за всеки един от тях, събирането на умре и хадж в един ихрам и в една и съща година в сезона за хадж. Понеже двата ибадета се правят с един ихрам, той е наречен с това име, което означава „обединен, или събран, хадж“. Тези хаджии, които направят възнамерение и за двата ибадета и след като направят умре, без да излязат от ихрам, довършат и своя хадж, са извършили къран хадж. ❀

Религиозното възпитание от 0 до 7

Всичко, което се научава в детските години, е трайно и ефективно като писмо, написано върху бял лист хартия... Трудно се изтрива и щетите са големи.

РУМЕЙСА ШИМШЕК ПСИХОЛОГ

Предучилищният период е много важен и не трябва да се омаловажава. Много специалисти твърдят, че до 6-годишна възраст се формира голяма част от характера. Имайки предвид, че на 7 години децата тръгват на училище, доскоро не се обсъждаше необходимостта от професионално обучение преди тази възраст, но днес нещата стоят по съвсем различен начин. Има все повече изследвания, свързани с учебно-възпитателния процес преди тръгването на училище. Този повишен интерес поставя на дневен ред следните въпроси: каква е степента на възприемчивост до 7-годишна възраст; какво е нивото на умственото, физическото, емоционалното и езиковото развитие; как и какво да дадем на децата си, за да постигнем желаните ефекти.

Свидетели сме на изричното желание от страна на семействата, кои-

||
Най-важното е децата да обикнат Всевишния Аллах, Пратеника Мухаммед и Корана. Теоретичните познания се учат във всяка възраст.

то желаят децата им да получат религиозно възпитание, да видят бързи резултати. Като задоволителен успех биват определяни наизустени познания, като например четенето на Коран-и Керим, наизустяването на сурри (глави) от Корана, заучаването на факти от живота на Пратеника Мухаммед (с.а.с.).

Какво трябва да разбираме от пожеланията на Корана: „Чети!“? Каква е целта на това да се научим да четем Священото слово? Оттук и въпросът: какво трябва да съдържа религиозното обучение на едно дете? Доколко тези, които подготвят за печат детски книги и списания, споделят тази чувствителност? Това са само част от въпросите, които трябва да се задават на специалистите в тази сфера.

Всичко, което се научава в детските години, е трайно и ефективно ка-

Всяка играчка, книга или каквото и да е четиво, които купувате на децата си, трябва да са с педагогическа насоченост.

то писмо, написано върху бял лист хартия... Трудно се изтрива и щетите са големи. От друга страна, за стремежа да бъдат оставени видими следи този период е с цената на злато. Всеки родител би желал детето му да бъде с добър характер и висока култура. Свидетели сме обаче на това, че крайностите в този вид възприятие карат родителите да загрупват детето с най-различни учебно-образователни занимания – частни учители, частни уроци, курсове, детски градини и училища. За съжаление, голяма част от тези образователни занимания акцентират върху наизустяването на материала. Понякога при радостта си от факта, че детето ни е наизустило сура „Ясин“, не си даваме сметка за това дали то е усвоило ценностите ни правилно и дали въобще сме успели да бъдем добрият пример за това. Изследователите посочват, че на тази възраст децата имат много добре развито въображение и широки възприятия. Притежават добра способност да възпроизвеждат и имитират всичко, което виждат около себе си. Висока е чувствителността на възприятие към приказки и анимационни филми. Всичко, което виждат и до което се докосват, с лекота се установява в подсъзнанието им.

ИНТЕНЗИВНИТЕ УРОЦИ МОГАТ ДА СЪЗДАДАТ АПАТИЯ У ДЕЦАТА

Най-важното е децата да обикнат Всевишния Аллах, Пратеника Мухаммед и Корана. Теоретичните познания се учат във всяка възраст. Разбира се, на тези години малчуганите имат изявена пламенност. Но наизустяването на факти, без детето да ги осмисля, е безсмислено упражнение. В същото време безкрайните уроци могат да формират апатично отношение на децата към познанието.

Според учените децата в пре-

дучилищна възраст, на еднакви години, проявяват идентични когнитивни и поведенчески стереотипи. Едновременното им прилагане в учебно-образователния процес води до по-добри резултати. Вследствие на наученото в училище и видяното в семейството децата могат да бъдат значително по-развити от своите връстници. С времето, и особено през училищния период, децата могат да бъдат отдалечени от семейната среда и да се влияят от външната. Задачата на семейството е да възпита основните ценности у своето дете, преди да го остави на неминуемия допир с външната среда. Най-ефективният метод тук е да бъдем добрият пример и да успеем да обясним на подрастващите на техния език какво точно ги очаква и как трябва да реагират. Не бива да се създават погрешни подсъзнателни стереотипи, нито пък да се ограничава свободният изказ и начин на изразяване на подрастващите. Напротив, трябва да се осигурят подходящите условия. Ето защо е нужен експертен подход към този осъзнат учебно-възпитателен процес.

Всяка играчка, книга или каквото и да е четиво, които купувате на децата си, трябва да са с педагогическа насоченост. Малчуганите от ранна възраст имат вроден интерес към всичко и склонност към задаването на множество въпроси. Това, което трябва да се направи, е да бъдат дадени правилните отговори по правилния начин в точно време. Желанието им да научават нови неща не бива да се ограничава. Децата не трябва да се претоварват със знания, а информацията да се подава съобразно възможностите за възприятие на детето. И преди всичко е необходимо да се възпита любов към Всевишния и Неговия Пратеник. ☪

ДЖЕМАЛ ХАТИП ТЕОЛОГ

Въпрос: *Позволено ли е на жена без придружител да отиде на хадж?*

ЗАПОВЕДИТЕ И ЗАБРАНИТЕ в исляма са насочени към всички мюсюлмани – мъже и жени, без да се прави разлика между техния пол. Затова айетът, в който се споменава задължителността на хаджа: „И дълг на хората към Аллах е поклонението хадж при Дома – за онзи, който може да отиде...“, се отнася за всеки пълнолетен, разумен и богат мюсюлманин – мъж или жена.

Но тъй като пътуването на дълги разстояния може да доведе до определени трудности за жената, религията е постановила определени улеснения за нея. Ако една богата жена има мъж или махрем (т.е. баща, син, чичо, вуйчо, дядо и друг близък роднина), то хаджът за нея е задължителен – фарз. В противен случай, поради това че има недостатък в условията за изпълнение, то задължителността от нея отпада.

Пратеника на Аллах (с.а.с.) е повелил: „Нито една жена да не остава и да не пътува с чужд мъж, ако заедно с нея няма близък роднина – махрем!“ Един от сподвижниците казал: „О, Пратенико на Аллах, жена ми тръгна на хадж, аз съм решил да се включа в едн-коя си битка?“ Тогава Расулюллах (с.а.с.) казал: „Иди и направи хадж заедно с жена си!“ (Бухари и Муслим)

Вземайки предвид тези и други доказателства, според шафийската и ханбелийската правна школа, при наличието на сигурност и безопасност по пътя една жена, заедно с група други жени – мюсюлманки, може да пътува и да отиде на хадж. Жените, които искат да отидат на хадж при днешните условия, могат да се възползват от постановлението на тези две правни школи. (Фъхх-ус-сунне, С. Сабък)

И все пак Аллах Теаля знае най-добре! ☪

46 деца бяха на лятно училище в столичната джамия по инициатива на Музея за история на София.

„В ДЖАМИЯТА БЕШЕ МНОГО интересно, нищо, че не беше довършена. Госпожа Емине ни разказа интересна история“, пише в Златната книга на Музея за история на София малката Никол.

Тя и още 45 нейни връстници тази година се включиха в лятното училище „Ваканция в музея“, организирано от Музея за история на София. Проектът бе насочен към деца на възраст между 9 и 13 години и включваше посещения на историческите забележителности на София и храмовете на различните религиозни изповедания в Република България. Лятното училище бе инициатирано от Кателина Салтирова-Павлова, главен експерт в Музея за история на София. Една от ваканционните дестинации за малките, палави, но и много умни малчугани беше Централната софийска джамия „Кадъ Сейфуллах ефенди“.

В проекта се включиха 4 групи с общо 46 деца немюсюлманчета. Всеки вторник от месеца те посещаваха джамията и в рамките на един учебен час им беше изнасяна лекция на тема, която те си бяха озаглавили „Светините на мюсюлманите“. Тя включваше основни познания за Създателя Аллах, Пратеника Мухаммед (Аллах да го благослови и с мир да го дари), свещените места за мюсюлманите Мекка и Медина, Свещената книга на мюсюлманите Коран-и Керим и накрая – история на джамията и информация за компонентите, намиращи се в нея.

„За моя изненада и радост беше невероятно. Слава на Аллах, който отреди тази възможност да се докосна до сърцата на тези невероятни деца, защото е факт, че всички деца са с чис-

НА ЛЯТНО УЧИЛИЩЕ В ДЖАМИЯТА

„В джамията беше много интересно, нищо, че не беше довършена. Госпожа Емине ни разказа интересна история“, пише в Златната книга на Музея за история на София малката Никол.

ти сърца и мисли. Времето, прекарано с тях, минаваше неусетно както за мен, така и за тях. Те слушаха с голям интерес и отворена уста. 45 минути минаваха като 4 минути и половина“, разказа екскурзоводът Емине Сечкина.

По думите ѝ, в началото на лекцията е имало запознанство, което е много важно за всяко дете, у което се оформя бъдещата личност. Така децата са се чувствали специални. По време на беседата малчуганите са имали възможност да задават въпроси, което още повече засилвало интереса им. Знаели са, че накрая на тях ще им бъдат задавани въпроси, затова се старали да не пропуснат нещо и слушали с внимание и интерес.

„За да добият по-ясна представа за темите, които бяха обсъждани, малчуганите имаха възможност да видят някои нагледни материали. Например как се изписват Аллах и Мухаммед на арабски и снимка на Месджид-ил Небеви. Също така, поради все още незавършения ремонт в джамията „Баня

Башъ“, им бяха предоставени снимки на някои от компонентите, намиращи се в джамията, като михраб и мимбер“, разказа екскурзоводът.

Лятното училище се проведе по време на свещения за мюсюлманите месец Рамазан. Това допринесе за обогатяване на духовната атмосфера посредством посещението на децата в джамията.

Накрая на дестинациите си из София малчуганите имаха възможността да опишат впечатленията си от преживяното в Златната книга на музея. Там много от децата са изразили своя интерес и впечатленията си от Софийската джамия и разказите за Всевишния Аллах и Пратеника Мухаммед.

Столичното мюфтийство благодарно на Кателина Салтирова-Павлова за интересната инициатива. Също така изрази благодарност на всички момичета и момчета, показали респект към джамията и мюсюлманските традиции, използвайки подходящо облекло по време на посещението си в джамията, съобразно изискванията. ☪

ТЕРОРИЗМЪТ В ЗАЩИТА НА ИСЛЯМА Е ПРОТИВ ИСЛЯМА

противоречие с реалността. Трето, с този и други подобни актове ти си поставяш за цел да отнемеш човешки животи, след като Свещената ни книга – Коранът, ясно казва: „...И не доближавайте скверностите – и явните от тях, и скритите! И не убивайте човек – това Аллах е възбранил, освен по право! Това ви повелява Той, за да проумеете!“ (6–151).

Правото не е обект на собствено, самопровъзгласило се решение, превърнато умело в претенциозна аргументация за пошли намерения и действия. Това всъщност наблюдаваме от няколко години. Доскоро терористите се мотивираха с твърдението, че защитават Изтока от Запада, но след нападението над Медина всички маски паднаха и дори обикновените хора разбраха, че тероризмът не е мотивиран от ислямската религия. Тя е удобният параван и аргумент пред света, за да може ръководителите на тези терористични организации да трупат богатства и влияние, да внушават страх и ужас, компрометирайки мирните устои на съвременния свят.

За да се предпазим от действия, аналогични на случващото се, трябва да отдаваме все по-голямо значение на достоверните източници на информация и да не се поддаваме на провокации, следвайки принципа на разграничаване на доброто от злото. Става ясно, че враждата и конфликтите произлизат от взаимното непознаване между хората, което съвсем естествено води до неразбиране и недоверие. Междурелигиозните отношения не са заложник на сблъсъка между цивилизациите, а по-скоро те са жертва на сблъсъка между взаимното невежество за различното в нас. Взаимното опознаване не е просто разбиране на „различния друг“, всъщност то е разбиране и опознаване на себе си. ☪

Междурелигиозните отношения не са заложник на сблъсъка между цивилизациите, а по-скоро те са жертва на сблъсъка между взаимното невежество за различното в нас.

СВЕТЪТ ЗАЕДНО СЪС СВОИТЕ ГЛОБАЛНИ амбиции в икономиката, политиката, културата и обмяна на човешки опит и идеи е изправен и пред агресивни форми на заплаха. Терорът, който се вихри в името на исляма надлъж и нашир, всъщност е против исляма. Това стана категорично ясно не само на мюсюлманите, но и на цялата световна общественост след нападението на Светите места в Медина. Това да организираш покушение над едно от най-светите места за „твоите“ религиозни убеждения, и то в Свещения месец Рамазан, ясно показва няколко неща.

Първо, че ти не споделяш автентичните ценности на тази религия, видно от действията ти, че нямаш никакъв респект и уважение към светините на исляма. Второ, популярните послания, че това, което вършиш, е само и единствено в името на правата вяра, попадат в остро

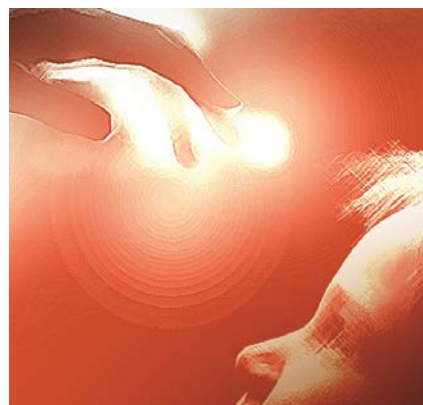
НЕ НА ТЕРОРИЗМА И ПРЕВРАТА!

Главно мюфтийство остро осъди терористичните нападения и опита за военен преврат, които се случиха през изминалия месец. Обект на тероризъм станаха Саудитска Арабия и Ирак през последните дни на Свещения месец Рамазан. Франция преживя терористичен акт по време на честванията на националния празник на страната. Опитът за преврат в съседна Турция също бе заклеймен със специална декларация, в която се казва, че ударът срещу демократичните устои на страната и опитът за всяване на страх и хаос в обществото са осъдителни.

РАЙОННО МЮФТИЙСТВО СМОЛЯН С НОВА СГРАДА

На 27 юни 2016 г. тържествено беше открита новата административна сграда на Районно мюфтийство – Смолян. Официални гости на събитието бяха Главният мюфтия д-р Мустафа Хаджи, Н.Пр. посланика на Република Турция Сюлейман Гьокче, Генералният консул на Турция в Пловдив Бирей Йълмасой, районни мюфтии, кметът на Община Смолян Николай Мелемов, заместник-областният управител на Смолян Андриян Петров, граждани на Смолян. Строежът започна преди 3 години – на 100-годишнината от учредяването на Районно мюфтийство – Смолян. Сградата разполага с конферентна зала, хотелска част и заведение за бързо хранене.

СЪОБЩЕНИЕ

Отдел „Социален“ на Главно мюфтийство поднася своите извинения за допуснатите печатни грешки при отразяване на резултатите на някои Мюсюлмански настоятелства след Кампанията за сираците през 2015 г. Използваме възможността да благодарим за положените усилия и да оповестим коректните резултати: РМ Благоевград – Гоце Делчев (културно мероприятие) – 1507 лв.; Долно Дряново – 652 лв.; Дебрен – 550 лв.; Дъбница – 55 лв.; Кочан – 213 лв.; Осина – 30 лв.; Долен – 100 лв.; Черна Места – 140 лв.; Бел камен – 200 лв.; Филипово – 145 лв.; Долно Осеново – 467 лв.; Корница – 100 лв.; РМ Разград – Кубрат – 536 лв.; РМ Търговище – Баячево – 162 лв.; Ловец – 30 лв.

